

Monumentnummer*: 518372

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 oktober 2005
Kadaster deel/nr 82913/190

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Amsterdam Binnenstad

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam E 10415

Omschrijving**

Inleiding

Een in 1916-1919 tot stand gekomen TELECOMMUNICATIEGEBOUW. Voormalig hoofdkantoor van de gemeentelijke telefoondienst; aanvankelijk Centraal Bureau Centrum van de Gemeentetelefoon, sinds 1942 de Plaatselijke Telefoondienst genaamd. Het gebouw met de voorgevel aan het Singel 340 was aanvankelijk doorlopend tot de Herengracht 293-305 (nr. 293 fungeerde hierbij als dienstwoning). Gebouwd in opdracht van Publieke Werken, naar ontwerp van de PW-architecten G.J. Rutgers en P.L. Marnette. Uitgevoerd in de stijl van de zogenaamde verstrakte Amsterdamse School. Aanvankelijk waren beide gevels in dezelfde opzet uitgevoerd; de gevel aan de zijde van de Herengracht is echter in 1955 door architect C. van der Wilk vervangen door nieuwbouw. De ingangspartij aan de voormalige gevel aan de Herengracht, met beeldhouwwerk van Hildo Krop, werd overgebracht naar het gebouw van de PTT in de Watergraafsmeer. Overig (bouw)beeldhouwwerk eveneens van Hildo Krop.

Omschrijving

Op een samengesteld rechthoekig grondplan tot stand gekomen kantoorgebouw van de gemeentelijke telefoondienst met zes bouwlagen: een kelder, een begane grond, een eerste verdieping, een tussenverdieping, en een tweede en derde verdieping. Naast natuursteen in de rustica-zone, bij bouwbeeldhouwwerk en bij enkele constructieve accenten is gebruik gemaakt van rode baksteen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het geheel wordt gedekt door een plat dak.

Op de begane grond heeft de gevel in de zware rustica-sokkel met ruw behakte blokken natuursteen een geaccentueerde plint en keldervensters. Rustica opgebouwd uit ruw behakte blokken natuursteen. Vier series van drie vensteropeningen. De vensters hebben een zeer zwaar en dicht traliewerk. Aan de linkerzijde bevindt zich de toegangspartij. Korte natuurstenen borstwering aan de linkerzijde. Boven de rustica-zone bevindt zich een hoge cordonlijst met aan de onderzijde een uitkragende rand. Verder een concaaf verloop naar de onderdorpels van de vensters van de verdieping. Op deze cordonlijst de zes bewerkte consoles of basementen van de als liseen of pilaster opgevatte muurdammen tussen en aan weerszijden van de vijf geveltraveeën. De basementen dragen bouwbeeldhouwwerk. De muurdammen of pilasters hebben twee schuine gemetselde zijden; aan de voorzijde een accent in de vorm van een gemetselde stijl. Aan de bovenzijde, bij wijze van kapiteel, bouwbeeldhouwwerk voorstellende een telefoonpaal met draden. Aan weerszijden hiervan de wapenschilden van de grotere steden van Nederland. Op de verdieping vijf series van drie vensters. De vensters hebben een natuurstenen benedendorpel en schuiframen met half halverwege. Op de tussenverdieping vijf series van drie vierkante vensters met natuurstenen benedendorpel. Op de verdere verdieping vijf series van drie vensters met natuurstenen benedendorpel en schuiframen met half halverwege. Boven de vensters een enkel bouwbeeldhouwwerk. De kapitelen dragen een eenvoudige uitkraging waarop de bovenverdieping. Ook hier weer vijf series van drie vensters. In elke serie wordt een centraal venster met schuifraam aan beide zijden geflankeerd door een smal zijvenster met schuifraam. Aan de bovenzijde van de vensters en ook tussen de vensterseries een meanderende natuurstenen band met op de hoeken van de vensterseries vierkante accenten. Aan de bovenzijde van het gevelvlak een tussen de vensterseries geplaatste en licht uit het vlak tredend gemetseld veld. Rechte gevelbeëindiging.

Waardering

Kantoorgebouw en telecommunicatiegebouw van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde. Van belang vanwege de bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. De gevel aan de zijde van het Singel is redelijk gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Overheidsgebouw

Functie

Telecommunicatiegebouw